

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 11.

Letnik III.

Sv. Miklavž.

Vesel je naš otroški rod,
saj kmalu bo Miklavžev god,
tedaj pa nam darila trosi,
od hiše jih do hiše nosi:
fantičem sablje, bobne, puške,
deklíčem smokve, med in hruške,
fantičem tudi še konjiče,
vojake, tope in voziče,
a deklíce, te hočejo
bolj punce, ki se jočejo.
Miklavž pač deco rad ima,
da toliko stvari nam da!

Pa ta le, kdor je pridn bil,
tedaj dobođe kaj daril,
a oni, ki nič prida ni,
skelečo šibo le dobi.
Zatorej pridni vsi bodimo,
fantiči mi in vi, dekleta,
spoštujmo mater in očeta!
Tedaj, če kdo nastavi kaj,
Miklavž gotovo mu skrivaj
po noči bode kaj prinesel,
daril na krožnik kaj natresel.

A. Füntek.

Plemeniti škof.

Zivel je škof, ki je posebno ljubil re-
veže. Vedno je iskal prilike, da more ko-
mu kaj dobrega storiti. Da ga pa svej

ne bi varal, je postopal modro. Često se
je preoblekel, pa po noči hodil po mestu,
da bi izvedel, kogar kaj boli. Tako je

prišel nekoč do razsvetlenega okna sobice, v kateri je stanovala siromašna rodbina. Oče je bil padel v vojni, mati je ležala bolna v postelji, osemnajstletna hčerka je prehranjevala celo rodbino, ki je štela še troje majhnih otrok, s tem, da je šivala obleke za tuje ljudi. Tu se je škof ustavil, ker je res imel kaj čuti. Mati je jadikovala, hčerka pa je šivala in se jokala. Drugega dne jih je hotel hišni gospodar vreči iz sobe, ker že pol leta niso mogli plačati najemnine. Ena sama igla pač ni mogla zadostovati za vse potrebe. Nakrat se je začul na ulici glas:

»Tu imaš, mati, denar za stanovanje!«

Pri tem je padla denarnica z denarjem v sobo.

»Tu imaš, hčerka, doto!«

Tako je rekel isti glas in skozi okno je nekdo vrgel mošnjo z zlatniki. Preden se je iznenadena rodbina prav zavedla, je bil škof, ki je bil to povzročil, že daleč.

Na tak način je pomagal škof mnogim revnim rodbinam, mnogokrat v skrajni sili, ko so že obupavali vsi.

Neke noči je čul ta dobrotnik iz male hiše glasno vpitje. Približal se je oknu in je videl, kako se je revni čevljar prepiral s svojo ženo. Otroci so se jokali, lačni niso mogli zaspali. Škof se je brž prepričal, da je bila le revščina vzrok prepira.

»Dela nimam, usnja nimam, kako naj kaj zaslužim«, je kričal mož.

Cestiti škof je pomislil:

»Revščina skozi vrata v sobo, ljubezen pa skozi okno ven.«

Odpri je okno, vrgel mošnjo z zlatniki v sobo in zaklical:

»Tukaj imaš, mojster, denar, da si ku-piš usnje in da delaš.«

Nato je odšel.

Največje veselje pa je bilo za otroke vsega mesta, ko je napačil božični večer. Dobri škof je vedel za vsako hišo, v kateri je bilo kaj dece. Na božični večer je hodil s slugo od hiše do hiše, oblečen v škofovsko svečano obleko ter je obdaril otroke z vsakovrstnimi darovi in s svojim blagoslovom. Ker ni mogel stopiti v vsako hišo, zato so postavljali otroci svoje čevljičke in košarice na okno in dobri škof jih je, hodeč mimo, napolnil z oreh in s sladkorjem. Vrh tega je polagal na okna oblečke in vsakovrstne igračke. V jutro je bilo veselja brez primere.

Uganili ste itak že, da je bil ta škof sv. Miklavž.

Ta škof je že davno umrl. Ali pri vseh krščanskih narodih je ostal spomin nanj. Starši se ga še danes spominjajo in v njegovem imenu dajejo svojim otrokom na dan sv. Miklavža ali pa pozneje na božični večer.

Lókavci.

3.

Po pojedini so se Lókavci zbrali, da bi se posvetovali, kaj jim je storiti, da jih puste visoki inozemski gospodje pri miru. Prej pa so še prešteli svoje vrste in videli, da še niso vsi Lókavci doma. Hitro so napisali pisma in jih poslali po posebnem slu vsem onim, ki še niso bili doma.

Ko so čez nekaj tednov res bili vsi pri svojcih, so se zbrali Lókavci pod lipo. Tam so se namreč zbirali že od nekdaj, dokler je trajalo poletje. Pozimi pa je bila mestna hiša njihova posvetovalnica in sodnikov stol je stal za pečjo. Ko so sedaj primerjali škodo, ki so jo utrpeli doma, s koristjo iz dobe bivanja pri tujih gospodin, so prišli do zaključka, da je bila škoda mnogo večja. Zato pa so začeli premišljevat, kaj naj bi ukrenili. To je bilo nasvetov! Nekateri so menili, da se

za tuje gospode sploh ni treba več brigati, zopet drugi pa so predlagali, naj bi jim dajali tako kratke nasvete, da ne bi zahtevali več drugin. Nazadnje pa je vstal najstarejši občan in je govoril tako:

»Ker je edini razlog, da so klicali nas Lókavce od doma, v naši pameti, zato

bo najboljše, da se proti temu zavarujemo z norostjo in neumnostjo. Kakor so nas doslej radi naše pameti klicali, tako nas bodo radi naše neumnosti pustili doma. Zato moramo vsi brez izjeme, stari in mladi, ženske in otroci, podzvati najbolj čudne in nenavadne reči, kar si jih je le mogoče izmisliti. Kakor hitro pride komu kaj prav neumnega na misel, mora to takoj izvršiti. Za to pa so potrebni najpametnejši in najspretnejši, kajti velika umetnost je, predstavljati pravega norca. Kdor ne pozna pravih načinov, ta lahko postane in ostane resnični norec, kakor pridrži ptič svoje petje, zvon svoj zvok in rak svojo hojo.«

Pametni kmetič.

(Koroška pripovedka.)

Siromašen kmetič, ki je imel dosti otrok in dosti dolgov, je šel v gozd in je med potjo žalosten premišljeval svojo revščino. Tedaj je srečal moža v zeleni suknji, ki ga je vprašal, kaj mu je. Kmetič mu je potožil svoje gorje. Mož je menil, da bi bilo lahko pomagati. Dal mu bo denarja, kolikor ga le želi, ali zapisati mu mora svojo dušo. Zdaj je revež vedel, s kom ima opravka. Nekaj časa je premišljeval, potem pa je našel pot, kako bo vraga ukani. Rekel je:

»Dobro, pristanem! Daj mi denarja, kolikor mi ga je treba. Zato boš dobil mojo dušo tedaj, ko bo odpadlo vse listje z dreves.«

Ta predlog so Lókavci pretehtali z največjo resnobo. Nazadnje so sklenili, da bodo vse točke po vrsti napisali in se o vsaki posebe posvetovali. Nato so se razšli z obljubo, da bo vsak premišljeval, kje bñ norost prijel pri pravem koncu. Nekaterim se je seveda nekako milo storilo, ko so pomislili, da bodo sedaj na stare dni norci, ko so vse svoje življenje darovali modrosti. Ali za skupni blagor so bili pripravljeni žrtvovati vse in torej pozabiti tudi na svojo modrost.

S tem ima modrost za Lókavce svoj konec in začenja njihova norostna doba. O tem pa bomo čuli v nadaljnjih poglavjih.

Zelenec je bil s tem zadovoljen. Dal je kmetiču celo vrečo denarja.

V jeseni, ko je bilo listje odpadlo, je nekdo potkal na kmetičeva vrata. Zunaj je stal Zelenec in je rekel:

»Čas je tu, listje je odpadlo!«

Kmetič pa je odgovoril:

»Kako to? še dolgo ne! Glej, vsi hrasti še imajo listje na sebi.«

Tedaj se je zagnal vrag ves razdražen v hraste in jih je začel tresti. Preden pa je mogel spraviti z njih vse listje, je že davno spet bila spomlad in z njo je prišlo novo listje.

Tako se je kmetič rešil svoje obveznosti.

Slomšekova berilca.

Danes pa si pogledjmo berilce, katerega gotovo vsi poznate, ali nikoli si ga še niste ogledali tako, kakor si je to želel veliki škof. Berilce se glasi:

Modra miška.

Miška prileze iz luknjice in ugleda nastavljeno past. »Oho«, je dejala, »vidiš jo past! Zviti ljudje nastavijo dve deščici, na zgornjo nalože kamenja, v sredi med deščici nataknejo košček slanine, da bi miška okusila slanino, sprožila past in se ujela. Pa miši smo modrejše od ljudi. Dobro poznamo take zvijače. Ne bode te ujeli, ne!«

»Pa povohati,« je modrovala miška dalje, »povohati pa dobro slanino vendar smem; nosek še ne more sprožiti pasti. Slanino pa kaj rada voham.«

Miška smukne v past in prav na lahko povoha slanino. Past je prav rahlo nastavljena, in ko se miška slanine dotakne, lop! — past zagrmi, in miška — mrtva leži.

A. M. Slomšek.

Žalostno za miško, kaj ne da? Žalostno pa tudi za vsakega človeka, ki ve za nesrečo, v katero lahko zaide, pa si misli, da mu ne bo nič škodovalo, ker se globoko ne bo spustil. Marsikdo ve, kolike nevarnosti je slaba družba, misli si pa, če v tisti družbi le opazuje, kar drugi slabega storijo, tedaj zanj ni nič hudega. Pozneje šele vidi, da se prav polagoma sprijazni z nevarnostjo, da takorekoč »le narahlo povoha« in že ga imajo povsem v oblasti in pada čimdalje globlje. Kes pride navadno prepozno.

Gospodar in njegov hlapec.

Gospodar je imel jako prevzetnega in izbircnega hlapca. Nobena jed mu ni bila po volji. Zlasti fižola ni mogel videti. Kadarkoli je prišla skleda fižola na mizo, vselej je žlico obrnil ter rekel:

»Ako se fižol žlice prime, ga bom jedel, ako pa ne, ga ne bom jedel!«

Minilo je nekaj let. Hlapec ni več služil; imel je svojo kmetijo. A ni ravno dobro gospodaril. Bil je premalo štedljiv, zato si v boljših letih ni ničesar prihranil. Slabe letine pridejo ter ga tako pritisnejo,

da je šel k svojemu nekdanjemu gospodarju fižola prosit. Ta mu reče, naj gre z njim v shrambo. Tam vzame velnico, jo obrne in reče:

»Ako se fižol velnice prime, ti ga dam ako pa ne, ti ga ne dam.«

Hlapec se je spomnil svoje nekdanje prevzetnosti in prosil je gospodarja odpuščenja. On pa, ker je bil mož dobrega srca, je odpustil hlapcu in mu nasul fižola.

Fr. Praprotnik.

Koliko velja žrebe?

(Basen.)

Na pašniku se je pasla kobila. Veselo je skakalo mlado žrebe okoli nje. Kar pride volk in vpraša kobilo, ali bi mu ne hotela prodati žrebeta in koliko ga ceni.

»Rada prodam žrebe,« reče kobila, »njegova cena je napisana spodaj na kopitu

moje desne noge. Ako poznaš številke, poglej mi na kopito!«

»Učen sem, številke poznam,« je odgovoril volk.

Kobila vzdigne nogo. Volk stopi bliže, da bi pogledal. Ali kobila ga udari s kopitom po glavi, tako da pade mrtev na tla.

Naloge.

Iz številnih dopisov smo videli, da so bile naloge v oktobrski številki precej težavne. Ker so nekateri dopisniki izrazili željo, naj še ne prinesemo rešitve v tej številki, češ, da bodo še prej sami po-

skusili, zato tokrat ne prinašamo niti rešitve prejšnjih nalog, niti nove naloge. Vse to naj počaka do decembrske številke in prosimo mnogo dopisov s pravilnimi rešitvami.

Pregovori in pametnice.

1. Cesar se Janezek ne uči, tega Janez ne bo znal.
2. Kdor uboga rad in moli, Bog ne pozabi nanj nikoli.
3. Kdor ne moli, gre navzdoli.
4. Zadovoljnost ima kmalu zadosti.
5. Zadovoljnost je največja sreča na rvetu.
6. Velik siromak je ta, ki moliti, slušati in delati ne zna.
7. Pridne roke skrbé za stare zobe.
8. Spoštuj očeta in mater!
9. Bog vsakemu srečo da, ki starše v čisljih ima.
10. Bodite usmiljeni! Ne pozabite ptičkov pozimi.
11. Poštena je predica, in stara je pravica, da tisto dekle kaj velja, ki krilo svoje preje ima.

A. M. Slomšek.

Skrivalnica.

Kje je zajec.

Vsaka krščanska hiša naj naroči

„NEDELJO“!